कटारी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ९ संख्या : १३ मिति : मिति २०८२/०३/२२

भाग — २

कटारी नगरपालिका

कटारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कटारी, उदयपुर
कोशी प्रदेश, नेपाल
२०७३

बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः २०८१/१२/२९

<u>प्रस्तावना</u>: नेपालको संविधान २०७२ मा सबै नागरिकले सर्वशुलभ स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्ने कुराको सुनिश्चितता गरी नागारिकको आधारभुत अधिकारको रुपमा प्रत्याभुत गरेको छ । भुगोलका हिसावले गर्मी याममा कटारी नगरपालिका र छिमेकी दुधौली नगरपालिकाका जनतालाई सेवा दिन बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र स्थापना भएको छ । विशेष गरेर शहरी क्षेत्रभन्दा ग्रामिण क्षेत्रमा सर्पदंशबाट पिडित नागरिकहरुको बसोवास अत्याधिक रहेको छ तर व्यवस्थित बाटोघाटो सवारी साधनको उपलब्धता ग्रामिण क्षेत्रमा नभएको हुँदा समयमै बिरामीलाई उपचार हुने ठाँउ सम्म पुर्याउन नसकी मृत्युवरण गर्नु परेको विगतको ईतिहास छ । यसै विषयलाई हृदयङ्गम गरी कटारी नगरपालिकाको बेलसोत स्थित जग्गामा उपचार केन्द्र स्थापना गरी आम जनतालाई उपचार सेवा दिने । यसरी सर्पदंशबाट पीडित आम जनतालाई छिटो छरितो, भरपर्दो सेवा पुर्याउन वाञ्छनीय देखिएकोले कटारी नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधिले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कटारी नगर कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागु गरेको छ ।

परिच्छेद - १

१) <u>संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ</u>ः १) यो कार्यविधिको नाम "बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र" संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०८१ रहेको छ ।

२) यो कार्यविधि कटारी नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२) <u>परिभाषा</u> : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

क) "पिडित" भन्नाले सर्पदंशवाट पिडित व्यक्ति भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

ख) "प्राविधिक" भन्नाले उपचारमा संलग्न प्राविधिक भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

ग) "समिति" भन्नाले सर्पदंश उपचार केन्द्रको व्यवस्थापन सबै सम्पूर्ण सदस्य साधारण सभाबाट चयन गरेको समितिलाई बुझाउछ ।

घ) निर्देशक समिति" भन्नाले सर्पदंश उपचार केन्द्रको संचालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि आवश्यक पर्ने बजेट व्यवस्थापन, नीति नियम तथा निर्देशन दिनको लागि गठन भएको समिति भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

ङ) "उपचार केन्द्रको संरचना" भन्नाले मिचैंया — कटारी राजमार्गको पूर्व तर्फ रहेको बेलसोत व्यारेकको हाता भित्र निर्माण भई संचालनमा रहेको भवन भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

कटारी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय कटारी, उदयपुर कोशी प्रदेश, नेपाल

च) "कोष" भन्नाले कटारी नगरपालिका तथा सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था र व्यक्तिबाट प्राप्त दानदाताका सहयोगबाट प्राप्त रकम सञ्चय गरि राखेको बैंक खातामा रहेको रकम भनी सम्झनु पर्दछ ।

छ) "जिन्सी" भन्नाले सर्पदंश उपचार केन्द्र रहेको जिन्सी सामग्री सम्झनु पर्दछ ।

ज) "कार्य समिति" भन्नाले यस सर्पदंश उपचार केन्द्रलाई दैनिक रूपमा व्यवस्थित संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न बनाइएको समिति भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

झ) "सल्लाहकार समिति" भन्नाले यस सर्पदंश उपचार केन्द्रलाई व्यवस्थापन गर्न बनाइएको निर्देशक समितिलाई सल्लाह सुझाव दिन यस कार्यविधि बमोजिम गठित सल्लाहकार समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

ञ) "आर्थिक उपसमिति" भन्नाले व्यवस्थापन समितिले आवश्यकता अनुसार निर्देशक समितिको स्वीकृतिमा गठन हुने उपसमिति सम्झनु पर्दछ ।

ट) "बैंक खाता" भन्नाले विभिन्न स्रोतबाट आएको आर्थिक सहयोगलाई जम्मा गरी राख्न यस उपचार केन्द्रको नाममा खोलिएको बैंक खातालाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद – २

३. <u>निर्देशक समितिको गठन</u> : कटारी सर्पदंश उपचार केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि नीति, नियम, निर्देशन तथा आर्थिक व्यवस्थापनको लागि तपसिल बमोजिमको निर्देशक समिति रहने छ ।

संयोजक : नगर प्रमुख कटारी नगरपालिका

सदस्य : नगर उप-प्रमुख

सदस्यः कटारी नगरपालिकामा रहेको नेपाली सेनाको प्रमुख

सदस्यः सामाजिक विकास समिति संयोजक

सदस्य : कटारी नगरपालिकाका वडाध्यक्षहरु मध्येबाट संयोजकले मनोनित गरेका २ (दुई) जना सदस्य

सदस्य- सचिव : प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, कटारी नगरपालिका

४. <u>निर्देशक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार</u> : बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापन निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

क) सर्पदंश उपचार केन्द्रको संगठन संरचना निर्माण तथा व्यवस्थापनको स्वीकृति दिने ।

ख) अन्य स्थानीय तहहरुसँग समन्वय, सहकार्य गरी सेवाको पहुँच बढाउने ।

ग) सर्पदंश उपचार केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापनको लागि बजेटको व्यवस्था मिलाउने ।

कटारी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय कटारी, उदयपुर कोशी प्रदेश, नेपाल

५. समितिको बैठक :

क) बैठक सञ्चालनको लागि कम्तिमा बहुमत सदस्यको उपस्थितिबाट निर्णयहरु हुनेछ ।

ख) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार जुनसुकै बेला पनि बस्न सक्नेछ ।

ग) महत्वपूर्ण निर्णयहरु गर्नुपर्दा सल्लाहकार समितिलाई अनिवार्य आमन्त्रण गर्नुपर्नेछ ।

घ) सामान्यतया वर्षको २ पटक बैठक बस्ने छ ।

६. **कार्य अवधि :** यस बेलसोत सर्पदंस उपचार केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापन निर्देशक समितिको कार्य अवधि ५ वर्षको हुनेछ ।

७. **संरक्षक :** उदयपुर जिल्लाका प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभाका माननीय सदस्य संरक्षक रहनेछन् ।

८. **सल्लाहकार समिति** : सर्पदंश उपचार केन्द्र संचालन एंव व्यवस्थापन निर्देशन समितिलाई सल्लाह दिनको लागि निम्न बमोजिम ५ सदस्यीय सल्लाहकार समिति रहनेछ ।

१) उदयपुर जिल्लाको समन्वय प्रमुख

२) उदयपुर जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३) नेपाली सेना गण, गाईघाट प्रमुख

४) निर्देशक समितिले मनोनयन गरेका समाजसेवीबाट थप २ जना

९. सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको गठन : बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र संचालन एंव व्यवस्थापन गर्न कटारी नगरपालिकाका सदस्यीय व्यवस्थापन समिति गठन हुनेछ ।

१) नगर प्रमुख कटारी नगरपालिका	अध्यक्ष
२) नगर उप-प्रमुख कटारी नगरपालिका	उपाध्यक्ष
३) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य सचिव
४) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	कोषाध्यक्ष
५) रेडक्रस त्रिवेणी उपशाखा सभापति	सदस्य
६) नेपाली सेनाको प्रतिनिधि	सदस्य
७) प्रमुख/प्रतिनिधि, ईलाका प्रशासन कार्यालय, कटारी	सदस्य
८) मेडिकल सुपरीटेण्डेण्ड/प्रतिनिधि कटारी अस्पताल	सदस्य
९) प्रमुख/प्रतिनिधि, ईलाका प्रहरी कार्यालय, कटारी	सदस्य
१०) सर्पदंश उपचार केन्द्र भएको वडाको वडा अध्यक्ष	सदस्य
११) नगर प्रमुखले तोकेका शर्पदंश उपचारमा संलग्न व्यक्तिहरु मध्येबाट दुई जना	सदस्य
१०) कटारी नगरपालिका स्तरीय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रतिनिधि	सदस्य

कटारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कटारी, उदयपुर
कोशी प्रदेश, नेपाल

१०. **व्यवस्थापन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार :** कटारी सर्पदंश उपचार केन्द्र संचालन एंव व्यवस्थापन समिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

क) **अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार :**

- सर्पदंश उपचार केन्द्रलाई दिगो रुपमा व्यवस्थापन गर्न कार्ययोजना बनाउने।
- सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने स्रोत साधन र औषधीको व्यवस्थापन गर्ने ।
- प्रत्येक महिनाको १ पटक बैठक बस्ने र उपचार केन्द्रलाई सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने निणयहरु गर्ने ।
- कार्यविधिमा उल्लेख भएका बुँदाहरुको कार्यन्वय्रनका लागि पहल गर्ने ।
- सर्पदंश उपचार केन्द्रको कोषको व्यस्थापन गर्ने ।
- नियमित उठ्ने रकम र दान दातृत्व अनुदानबाट प्राप्त रकमको सुरक्षा र व्यवस्थापन गर्ने ।
- आवश्यकता अनुसार विभिन्न उपसमितिहरू गठन गर्न व्यवस्थापन समितिले सिफारिस गर्ने ।

ख) **उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार :**

- अध्यक्ष अनुपस्थितिमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।
- सर्पदंश उपचार केन्द्रको दिगो व्यवस्थापनका लागि अध्यक्षको काममा सहयोग पुर्याउने र तोकिएको काम गर्ने ।

ग) **सचिवको काम, कर्तव्य अधिकार :**

- अध्यक्षको सल्लाह बमोजिम बैठक बोलाउने ।
- सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा आएका विषयलाई विभिन्न निकायसँग पत्राचार गर्ने प्रतिवेदन बनाई बैठकमा पेश गर्ने ।
- समिति व्यवस्थापनको लागि अन्य कार्य चौमासिक भौतिक प्रगती तयार गर्ने तथा सम्बन्धि ठाँउमा पेश गर्ने ।
- केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह वा अन्य संघसंस्था वा अन्य दातृ निकायबाट प्राप्त हुने एम्बुलेन्स जस्ता जिन्सी सामान/साधनहरू कार्यविधि बनाई सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।
- सर्पदंश उपचार केन्द्र तथा त्यहा कार्यरत कर्मचारीको क्षमता विकासको लागि दातृ निकायसँग समन्वय गर्ने ।
- केन्द्रमा काम गर्ने कर्मचारीहरूको आवश्यकता अनुसार पदपूर्ति तथा सेवा सुविधा उपलब्ध गराउन व्यवस्थापन समितिले कार्यविधि बनाई निर्देशक समितिबाट स्वीकृत गराई लागु गर्नेछ ।

घ) कोषाध्यक्षको काम, कर्तव्य अधिकार :

- सर्पदंश उपचार केन्द्रको कोषको व्यवस्थापन गर्ने ।
- सर्पदंश उपचार केन्द्रमा आई पर्ने खर्च तथा प्राप्त हुने आम्दानिको हिसाब किताब राखे ।
- सम्बन्धित निकायबाट आम्दानी खर्चको हिसाब किताब माग हुन आएमा उपलब्ध गराउने ।
- चौमासिक / अर्ध वार्षिक तथा वार्षिक आय व्यय विवरण सार्वजनिक गर्ने तथा बैठकमा पेश गर्ने ।
- लेखा परीक्षण गराउने व्यवस्था मिलाउने ।
- सुशासन र मितव्ययिता अवलम्बनको लागि कार्यविधि/मापदण्ड निर्माण गरी सिफारिस गर्ने ।

ङ) सदस्यहरुको काम, कर्तव्य अधिकार :

- सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी भई छलफलमा भाग लिने ।
- सर्पदंश उपचार केन्द्रलाई दिगो र स्वच्छ रुपमा संचालन गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- नगरपालिका वा अन्य निकाय वा दातृ संस्थाबाट प्राप्त हुने जिन्सी समान, एम्बुलेन्स आदि जस्ता कार्यहरू कार्यविधि बनाई सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

११. समितिको बैठक :

क) बैठक संचालनको लागि कम्तिमा बहुमत सदस्यको उपस्थितीबाट निर्णयहरु हुनेछ ।

ख) व्यवस्थापन समितिको बैठक कम्तिमा २ महिनाको एक पटक वा आवश्यकता अनुसार जुनसुकै बेला पनि बस्न सक्नेछ ।

ग) महत्वपूर्ण निर्णयहरु गर्नु पर्दा सल्लाहाकार समितिलाई आमन्त्रण गर्नुपर्ने छ ।

१२. कार्य अवधि :

क) सर्पदंश उपचार केन्द्र व्यवस्थापन समिति तथा आवश्यकता अनुसार निर्माण हुने उपसमितिहरूको कार्य अवधि ३ वर्षको हुनेछ ।

ख) प्रत्येक वर्षको आश्विन मसान्त भित्र वार्षिक साधारण सभा गरी बार्षिक आय-व्यय प्रस्तुत गरी सार्वजनिक लेखा परीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

१३. साधारण सभा : प्रत्येक वर्षको अश्विन मसान्त भित्र वार्षिक साधारण सभा गरी आय व्यय तथा वार्षिक बजेट सहितको कार्ययोजना पास गरी सक्नु पर्नेछ ।

१४. उपचार केन्द्रको कार्य सञ्चालन : यस बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र, कटारीको उपचार सम्बन्धी प्राविधिक जिम्मेवारी नेपाली सेना गुल्म गाईघाटबाट हुनेछ। बिरामी अवस्था गम्भिर भएमा कटारी नगरपालिका, नगर अस्पतालमा कार्यरत मेडिकल अधिकृतद्वारा उपचार गरिनेछ । साथै मेडिकल

सामाग्री व्यवस्थापनको जिम्मेवारी सर्पदंश उपचार केन्द्रको संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको हुनेछ ।

परिच्छेद-३

१५. <u>कोषको आर्थिक व्यवस्था</u> : यस कार्यविधिको अधिनमा रही बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र, कटारी नगरपालिका वडा नं. १, बेलसोतको कोष स्थापना गरिने छ । सो कोषमा देहाय बमोजिमको रकमं हुनेछ ।

क) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार वा स्थानीय निकायबाट प्राप्त रकम ।

ख) अन्य छिमेकी स्थानीय तहबाट कोषको लागि प्राप्त हुने रकम ।

ग) दातृ निकाय वा दानबाट प्राप्त हुने रकम ।

घ) अन्य स्रोतबाट प्राप्त हुने नगद तथा जिन्सी ।

१७. <u>कोषको संचालन</u> : कोषको रकम वाणिज्य बैङ्कमा व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष र कोषाध्यक्षको संयुक्त हस्ताक्षरमा संचालन हुने गरी खाता खोली जम्मा गरिने छ ।

कोषमा जम्मा भएको रकम देहायका शीर्षकमा मात्र खर्च गरिनेछ ।

क) यस केन्द्रलाई आवश्यक पर्ने औषधीहरु, अक्सिजन तथा अन्य सामाग्री केन्द्रको व्यवस्थापन सम्बन्धी सामग्री खरिद गर्ने ।

ख) सरसफाई तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

ग) अतिथि सत्कार आदी ।

घ) नगरबाट प्राप्त हुने साधनहरूको मर्मत, संम्भार व्यवस्थापन

ङ) बैठक, साधारण सभा तथा समिक्षा ।

कुनै पनि सामग्री खरिद गरेमा सो को बिल भरपाई बैठकबाट अनुमोदन गर्नु पर्दछ ।

१८. <u>सेवा शुल्क :</u>

क) यस केन्द्रमा उपचार गराउन आउने प्रत्येक बिरामीबाट सेवाशुल्क वापत रु.५००।- लिईने छ ।

ख) कुनै बिरामी अत्यन्त गरिव भन्ने प्रमाणित भएमा ५० देखि १०० प्रतिशतसम्म छुट दिने अधिकार व्यवस्थापन समितिमा निहित हुनेछ । त्यस छुट रहेको विवरण अभिलेख किताब खडा गरी सोको पुष्टयाई सहित राखु पर्नेछ । सो को प्रमाणित गराई राखु पर्नेछ ।

१९. <u>लेखा परिक्षण :</u> कोषको लेखा परिक्षण नगरपालिकाको आन्तरिक लेखा परिक्षण शाखाबाट गरिनेछ ।

कटारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कटारी, उदयपुर
कोशी प्रदेश, नेपाल

परिच्छेद ४

२०. <u>अनुगमन र मूल्याङ्कन</u> : बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र कटारीको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशक समिति तथा सल्लाहकार समितिबाट हुनेछ ।

२१. <u>पुरस्कार र सम्मान</u> : यस बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र, बेलसोतको व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याउने व्यक्ति, संस्था समूह आदिलाई पुरस्कार, सम्मान गर्न सक्नेछ र पुरस्कृत हुने व्यक्ति तथा संघ संस्था वा व्यक्तिको सिफारिस व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा साधारण सभामा गर्नेछ ।

२२. <u>विविध</u> :

क) वाधा अडकाउ फुकाउ कार्यको लागि निर्देशक समितिको निर्णय मान्य हुनेछ ।

ख) सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको निर्वाचन नहुन्जेल सम्मको लागि निर्देशक समितिले सो कार्य गर्नको लागि सर्पदंश उपचार केन्द्रको बढीमा ६ महिना सम्मको अवधि मान्य हुने गरी तदर्थ समिति गठन गर्नेछ र सोही समितिले सर्पदंश उपचारको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको चयन/निर्वाचन गर्नेछ ।

२३. <u>छाप</u> :

गोलाकार वृत्त भित्र सर्पको चित्रमा सुईले (Injection) काटेको चित्र हुनेछ । गोलाकारको वरिपरि बेलसोत सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०८१ लेखेको छाप हुनेछ ।

<u>आज्ञाले</u>
राजमणी निरौला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत